

วิธดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องคุณสมบัติอันพึงประสงค์ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรจากทัศนะของเกษตรกร ในโครงการเกษตรกรรมจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ มีขั้นตอนของการวิจัย ดังนี้

๑. การเลือกกลุ่มประชากร

ผู้วิจัยได้เลือกสมาชิกของโครงการเกษตรกรรมจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ และคู่สมรส จำนวน ๘ กลุ่ม รวม ๑๑๖ ครอบครัว เป็นประชากรทั้งสิ้น ๒๓๒ คน แยกเป็นประชากรชาย ๑๑๖ คน หญิง ๑๑๖ คน เป็นกลุ่มประชากรเพื่อการวิจัย แล้วทำการศึกษาจาก ๑๐๐ % ของสมาชิกโครงการเกษตรกรรมจอมทอง และคู่สมรส

๒. การสร้างแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้แนวความคิดจากเรื่องปัจจัยแห่งความน่าเชื่อถือของผู้ส่งสาร (sources credibility factors)¹ ในหนังสือเรื่องการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ (Persuasive Communication) ของ Irwin P. Bettinghaus และเรื่องคุณสมบัติของเจ้าหน้าที่นิเทศ^๒ ในหนังสือเรื่องเกษตรกรทัศน ของ ท่านอง สิงคาลวณิช นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้เพิ่มเรื่องเพศ อายุ และการแต่งกายของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเข้ามาด้วย นำมาสร้างเป็นแบบสอบถามขึ้น ๑ ชุด สำหรับสัมภาษณ์กลุ่มประชากร เพื่อศึกษาความต้องการ การให้ความสำคัญต่อคุณสมบัติของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร และความเข้าใจของเกษตรกรเกี่ยวกับความหมายคุณสมบัติของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

¹Erwin P. Bettinghaus, Persuasive Communication, p.104.

^๒ท่านอง สิงคาลวณิช, เกษตรกรทัศน, หน้า ๙๗ - ๑๔๙.

๓. ประเภทของแบบสอบถาม

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น ๒ ตอน คือ

๑) ตอนที่ ๑ แบบสอบถามเกี่ยวกับภูมิหลังทั่วไปของกลุ่มประชากร มี ๑๖ ข้อ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ การศึกษา ศาสนา จำนวนบุตร จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ภูมิฐานะเดิม อาชีพเดิม การถือครองที่ดินเพื่อการเกษตร การทราบข่าวสารการรับสมัครของโครงการเกษตรกรรมจอมทอง รายได้ และสถานภาพทางสังคม เป็นต้น

๒) ตอนที่ ๒ แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการเกี่ยวกับคุณสมบัติของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร การให้ความสำคัญต่อคุณสมบัติของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร และความเข้าใจของเกษตรกรต่อความหมายคุณสมบัติของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

ในแบบสอบถามตอนที่ ๒ นี้ มี ๒ ส่วน คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการของเกษตรกรเกี่ยวกับคุณสมบัติของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร และแบบสอบถามเกี่ยวกับการให้ความสำคัญของเกษตรกรต่อคุณสมบัติของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร แบบสอบถามทั้งสองส่วนนี้เป็นแบบสอบถามสเกลประมาณค่าแบบรวม (summated rating scales) ชนิด ๕ คำตอบ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และ ไม่เลย กับแบบสอบถามชนิดปลายปิด (close-ended questionnaire) และชนิดปลายเปิด (open-ended questionnaire) ส่วนแบบสอบถามเกี่ยวกับความเข้าใจของเกษตรกรต่อความหมายของคุณสมบัติเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร นั้นเป็นแบบสอบถามชนิดปลายเปิด แบบสอบถามในตอนที่ ๒ นี้ มี ๓๕ ข้อใหญ่ และ ๕๖ ข้อย่อย

๔. ความเชื่อถือได้ของเครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาการทำวิทยานิพนธ์ตรวจและแก้ไข ขอบปรองก่อนแล้วนำไปสัมภาษณ์เกษตรกรซึ่งเป็นหัวหน้าครัวเรือนและคู่สมรส ในโครงการหมู่บ้านตัวอย่างหนองหอย ตำบลยางคาม อำเภोजอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน ๑๐

กมล สุกประเสริฐ, เทคนิคการวิจัย, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, ๒๕๑๖), หน้า ๑๕๖ - ๑๕๘.

ครัวเรือน รวม ๒๐ คน แลวนำมาวิเคราะห์ หาขอบพหุอง แลวแก้ไขขอบพหุองนั้น หลังจาก นั้นได้นำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาการทำวิทยานิพนธ์ตรวจแก้ไขขอบพหุองอีกครั้งหนึ่ง แลวนำ แบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้วไปสัมภาษณ์กลุ่มประชากร

๕. การรวบรวมข้อมูล

๑) มอบแบบสอบถามให้ผู้สัมภาษณ์ จำนวน ๒๒ คน ผู้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร อำเภอและเขตรตำบล ในอำเภอต่าง ๆ ในจังหวัดเชียงใหม่ และเจ้าหน้าที่ของโครงการ เกษตรกรรมจอมทอง ทำการสัมภาษณ์กลุ่มประชากร ๒๒๒ คน อนึ่ง หลังจากมอบแบบสอบถาม ให้แล้ว ผู้วิจัยได้ชี้แจงเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย เทคนิคของการสัมภาษณ์ ตลอดจน รายละเอียดต่าง ๆ ของแบบสอบถามแต่ละข้อ แก่ผู้สัมภาษณ์จนเป็นที่เข้าใจทุกคน แลวจึงส่ง ผู้สัมภาษณ์เข้าสัมภาษณ์กลุ่มประชากรที่ได้กำหนดไว้แล้ว

๒) การสัมภาษณ์กลุ่มประชากรนั้น ได้ให้ผู้สัมภาษณ์ ๒ คน ทำการสัมภาษณ์ประชากร ๑ ครัวเรือน โดยการสัมภาษณ์หัวหน้าครัวเรือนและคู่สมรสแยกจากกัน เพื่อมิให้ทราบคำตอบ ของกันและกัน และในขณะที่ผู้สัมภาษณ์กำลังดำเนินการสัมภาษณ์อยู่นั้น ผู้วิจัยได้คอยให้ ความช่วยเหลือในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ตลอดจนทำการสัมภาษณ์ประชากรบางรายให้ดูเป็น ตัวอย่างอีกด้วย

๓) รวบรวมแบบสอบถามจากผู้สัมภาษณ์ ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งสิ้น ๒๒๒ ชุด คิดเป็นร้อยละ ๙๓.๖๐ ของประชากร ได้ประชากร ๒๒๒ คน เป็นเพศชาย ๑๑๖ คน และ เพศหญิง ๑๐๖ คน (อันที่จริงสมาชิกของโครงการเกษตรกรรมจอมทองมี ๑๑๖ ครอบครัว ๒๒๒ คน รวมทั้งคู่สมรส แต่ขณะทำการวิจัยปรากฏว่ามีสมาชิกของโครงการ ๑ และคู่สมรสอีก ๑๐ คน หรือเท่ากับ ๙.๓๙ % ไม่อยู่ในพื้นที่ของโครงการ ๑ จึงไม่สามารถเก็บข้อมูลจาก ประชากรจำนวนดังกล่าวได้) หลังจากนั้นได้นำแบบสอบถามไปงรหัส (coding) เพื่อใช้กับ เครื่องคอมพิวเตอร์

๖. การวิเคราะห์ข้อมูล

๑) การวิเคราะห์ความต้องการของเกษตรกรเกี่ยวกับคุณสมบัติของเจ้าหน้าที่ส่งเสริม

การเกษตร และการให้ความสำคัญของเกษตรกรต่อคุณสมบัติของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร
นั้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ ดังนี้

ก. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้วทุกฉบับ จำนวน ๒๒๒ ฉบับ มาแจกแจงความถี่
โดยพิจารณาแต่ละข้อของแบบสอบถามโดยการหาค่าเฉลี่ย ซึ่งได้กำหนดการประมาณค่าไว้ ๕
ระดับ คือ

มากที่สุด	มูลค่าเท่ากับ ๕
มาก	มูลค่าเท่ากับ ๔
ปานกลาง	มูลค่าเท่ากับ ๓
น้อย	มูลค่าเท่ากับ ๒
ไม่เลย	มูลค่าเท่ากับ ๑

นำความถี่ที่ได้จากแบบสอบถามแต่ละข้อไปหาค่าเฉลี่ย

ข. การหาค่าเฉลี่ยของความต้องการของเกษตรกรเกี่ยวกับคุณสมบัติของ
เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร และการให้ความสำคัญของเกษตรกรต่อคุณสมบัติของเจ้าหน้าที่
ส่งเสริมการเกษตร ในแต่ละข้อนั้น จำแนกตามเพศ การศึกษา และภูมิลำเนาเดิมของประชากร

๒) การวิเคราะห์ความต้องการเกี่ยวกับเพศ อายุ และการแต่งงานของเจ้าหน้าที่
ส่งเสริมการเกษตร ผู้วิจัยได้วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละของคำตอบ
แต่ละข้อ โดยจำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และภูมิลำเนาเดิมของประชากร

๓) การวิเคราะห์ความเข้าใจของเกษตรกรต่อความหมายคุณสมบัติของเจ้าหน้าที่
ส่งเสริมการเกษตรนั้น ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถาม จำนวน ๒๒๒ ชุด มาจัดเป็นกลุ่ม โดยเลือก
คำตอบที่เหมือนกันหรือใกล้เคียงกันเข้าในกลุ่มเดียวกัน ได้คำตอบ ๓ กลุ่ม ส่วนคำตอบที่เข้ากับ
กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งใน ๓ กลุ่มนี้ไม่ได้ ได้จัดไว้ในกลุ่มอื่น ๆ แล้วนำมาแจกแจงความถี่และหาค่า
ร้อยละ โดยจำแนกตามเพศ และการศึกษาของประชากร

๔) การวิเคราะห์ข้อมูลในข้อ ๑) และ ๒) วิเคราะห์โดยเครื่องคอมพิวเตอร์
โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (statistical package for the social science)

ของศูนย์บริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลในข้อ ๓) นั้น
วิเคราะห์ด้วยมือ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย